

פרשת וארא

משלימים זה את זה

הנושא המרכזי בפרשת וארא הוא הנסיון למשא ומתן עם פרעה, וכן העברת מסרים לעם ישראל. משימות אלו מוטלות על משה, ואחיו אהרון ממונה על ידי האל לסייע לו. משה ואהרון מהווים סמל לאנשים המשלימים זה את זה: משה יכול היה לתקשר עם אלוהים ברמה גבוהה מאוד, אך מצד שני היו לו קשיים בהעברת המסרים לפרעה ולעם. ואילו אהרון – כישוריו שונים: הוא לא יכול היה לשוחח עם אלוהים כמו משה, אך מסיפורים במקרא ובספרות חז"ל, נראה כי היה אהוב ומקובל על העם, ועובדה זו מעידה על כישוריו המילוליים והחברתיים. בחיי היום יום אנו שומעים מדי פעם על אנשים החוברים זה לזה ומשלימים זה את זה; כך הדבר בספורט, באמנות, בתחומים מקצועיים ועוד. אם נניח כי רוב האנשים לא נולדים מושלמים, חיבור כזה הוא רצוי ומסייע לשני הצדדים. חיבור כזה מביא אותנו גם להכרה ביכולתנו, ולמעט ענווה – אנחנו לא כל-יכולים! האל חנן אותנו בכישורים מסוימים, ואחרים זכו בכישורים אחרים. זוהי נקודת מוצא שממנה ניתן להעריך ולכבד כל אדם ולא להתנשא על האחר.

בין השורות

בשיר של יהודה אטלס המופיע במדור, מציג הילד שניים מחבריו: האחד דומה לו מאוד והשני בדיוק הפוך ממנו. הילד מעדיף דווקא את החבר השונה כי איתו "יותר מעניין". אפשר לפתח דיון סביב השיר, ולשאול את התלמידים האם הם מבינים למה מתכוון הילד? האם יש להם חברים משני הסוגים? איזה סוג הם מעדיפים ומדוע? ניתן להתמקד במסקנה כי לא תמיד השוני הוא חיסרון. אפשר גם להזכיר את האוכלוסייה המגוונת במדינת ישראל, על מנהגיה השונים, מאכליה המגוונים ועל המוסיקה השונה, אחרי הכול - זה באמת יותר מעניין....

על המדרש

המדרש מתייחס להלכה שלפיה אפשר ליטול לולב בסוכות רק אם מצויים כל ארבעת המינים. המדרש מנסה להסביר מדוע כל כך חשוב שכל המינים יהיו ביחד וממשיל אותם לעם ישראל: **הן הצדיקים** ("עושי הפירות") **והן החוטאים** ("שאינם עושים פירות") **זקוקים אלו לאלו**.

לכאורה פשוט הדבר שהחוטאים זקוקים לצדיקים שילמדו עליהם זכות ושירום מדרכיהם, אך מדוע שיזדקקו הצדיקים לחוטאים? ניתן לענות על כך בכמה דרכים; למשל – על הצדיקים ללמוד ענווה ולדעת שגם בחוטאים נמצא מוסר וידע ואפשר בהחלט ללמוד מהם. הדבר גם מלמדנו על חשיבות האחדות: על אף שחטאו הם עדיין חלק מן העם, ואסור להוציאם מתוכו, בבחינת "אף על פי שחטא – ישראל הוא" (סנהדרין מ"ד, א).

שאלה לדין:

מדוע לדעתכם זקוקים אלו שעושים פירות לאלו שאינם עושים פירות?

מה בפרשה

הפעולות שאילצו את פרעה לשלח את העם ה' מזכיר למשה מה שעשה לאבות ומודיע לו מה הוא מתכוון לעשות לעמו, משה דיבר אל העם אבל אלו לא הקשיבו לו, פקפוק משה בהצלחת השליחות, תשובת ה' וקביעת גילם של משה (80) ואהרון (83) בדברם אל פרעה.

האותות שעשו משה ואהרן לפני פרעה – לפני סיפור המכות וכהקדמה לו בא סיפור המטה ההופך לתנין ובולע את מטות החרטומים שהפכו לתנינים.

מכות מצרים – שבע מתוך עשר המכות: דם, צפרדע, כינים, ערוב (תערובת של מיני בעלי חיים מזיקים, כגון נחשים עקרבים ושרצים או לפי חז"ל חיות טרף), דבר, שחין (מחלת עור) וברד.